

طریق هرات به کابل رفت تا مقابل تیم ملی افغانستان نخستین بازی ملی را برگزار کند. البته قرار بود در این سفر چند بازی برگزار شود اما وقتی خبر اشغال ایران به بازیکنان رسید جملگی برگشتند و بین اولین و دومین بازی ملی تاریخ ۶ سال فاصله افتاد.

عده بیشتری معتقدند که تاریخ تولد تیم ملی سوم شهریور ۱۳۲۰ است. همان روزی که قوای متفقین از شمال و جنوب به کشورمان در جنگ جهانی دوم حمله کردند و ایران اشغال شد. از ۴۰ روز قبل از آن یک تیم انتخاب شده و به صورت زمینی راهی مشهد و از آنجا از

در مورد تاریخ تولد تیم ملی اختلاف نظر هست. عده ای سفر جمعی از بازیکنان به بادکوبه و بازی مقابل جمهوری آذربایجان روسیه در سال ۱۳۰۴ را نخستین بازی ملی می دانند. زمانی که نه باشگاه ولیگ داشتیم و نه فدراسیون وجود داشت که برای تیم ملی سرمربی انتخاب کند!

این ۷۷ نفر

صدرنشینی علی دایی

رکورد بازی ملی علی دایی بعدها توسط جواد نکونام با ۱۵۲ بازی ملی شکست اما رکورد گلزنی و رکورد کاپیتانی او کماکان دست نخورده باقی است و بعد است حالا حالا کسی به آن برسد. دایی ۷۹ بار بازوبند کاپیتانی تیم ملی را به بازو بست و به عنوان نفر اول با در دست داشتن پرچم ایران وارد زمین شد. دایی در جام جهانی، جام ملت ها و بازی های آسیایی کاپیتان تیم ملی بود و توپ طلای آسیا را هم به عنوان بهترین بازیکن برد. کارنامه افتخارات علی دایی غیر قابل شمارش است.

بازگشت ظرف ۸ سال رکورد سریع ترین ترفیع تاریخ ارتش های جهان را شکست و با درجه سپهبدی به فرماندهی نیروی هوایی ارتش انتخاب شد و به طور طبیعی دیگر نمی توانست به فوتبالش ادامه دهد. پرونده بازی های ملی ارتشبد خاتم بعدی با ۵ بازی ملی - که در هر ۵ بازی نیز کاپیتان تیم ملی بود - بسته شد. جالب اینکه در همان تیم فتح الله مین باشیان نیز بازی می کرد که او نیز دهه ۵۰ مثل محمد خاتمی به درجه ارتشبدی رسید و به فرماندهی نیروی زمینی منصوب شد!

دو ارتشبد ملی پوش

فدراسیون فوتبال ایران در سال ۱۹۴۷ میلادی تأسیس شد، یعنی ۱۳۲۶ شمسی و برای نخستین بار تیم ملی تشکیل شد و در دو دیدار دوستانه به میدان رفت. اولین گل تاریخ فوتبال ایران در همین زمان به ثمر رسید و از نسلی که شش سال قبل در افغانستان به زمین رفته بودند کسی در این تیم حضور نداشت. بازوبند کاپیتانی برای اولین بار بر بازوی بازیکنی بسته شد که آن زمان ستوانی جوان و خلبان نیروی هوایی بود. محمد خاتمی در درجه سرگردی به عنوان خلبان مخصوص کشیک، پادشاه وقت را در مرداد ۱۳۳۲ به اروپا برد و در

مردی که پای چپش را شاه بسته!

اگر مبنای همین مسابقه بگیریم اکبر حیدری نخستین کاپیتان تیم ملی ما در تاریخ است. کسی که به اکبر توفان مشهور بود و به همراه عباس تنیده گر (عباس سیاه) مشهور ترین فوتبالیست های وقت ایران و تهران بودند. آنقدر مشهور که شایعاتی در مورد بستن پای چپ او توسط پادشاه وقت سر زبان ها بود و اینکه علاقه ندارد پا پای چپ شورت کند چون یکبار باعث مرگ بازیکنی شده که توپ به او خورده است!

سه غول تاریخ ساز

تنها سه بازیکن دیگر بیش از ۳۰ بار بازوبند کاپیتانی ایران را بر بازو بسته اند که در رتبه های پنجم تا هفتم نشسته اند. علی پروین با ۳۶ کاپیتانی، تا قبل از ظهور نسل طلایی رکورد دار بازی ملی و کاپیتانی بود. او به عنوان یک هافبک ۱۴ گل هم زده بود و جزو پنج گلزن برتر تاریخ حساب می شد و اگر پس از انقلاب کنار گذاشته نمی شد... اما اکنون پروین نفر پنجم است. پرویز قلیچ خانی با ۳۳ کاپیتانی ششم و محمد پنجعلی با ۳۰ کاپیتانی هفتم هستند. اگر در دهه شصت ایران درگیر جنگ نمی شد و مثل امروز سالیانه ۱۰ بازی رسمی برگزار می کرد محمد پنجعلی به راحتی می توانست حتی به رکورد دایی هم برسد.

ورزشگاه آزادی مقابل چشمان همه بینندگان به بازی او بست تا بدین شکل از گلش تقدیر کرده باشد. نمونه هایی هم هست که وقتی تیمی می خواسته در تورنمنتی یا یک مسابقه با تبعات جهانی بسیار شرکت کند، بازیکنی را کاپیتان گذاشته که از روابط عمومی و فن بیان بهتری برخوردار باشد و بتواند حرف های بیرون از مسابقه را به شکل درستی به دنیا برزد.

استثنای فکری و شریفات

را داشته باشد - مثل ماجرای خداحافظی محمود فکری از تیم ملی - بازوبند کاپیتانی را به او می دهند تا با این افتخار خداحافظی کند. موافقی هست که مربی می خواهد به یک بازیکن روحیه بدهد، چرا که او را مهره ای مهم می داند و با دادن بازوبند کاپیتانی به او و هماهنگی با کاپیتان های اصلی این کار را می کند. فرهاد مجیدی در دربی وقتی اسماعیل شریفات ۲۰ ساله گل زد بازوبند را در

می گویند هیچ قانونی در دنیا نیست که استثنایی نداشته باشد. روش های متداول در انتخاب کاپیتان را گفتیم اما همه جا استثنا هم هست. مثلاً در مواردی که کاپیتان یک تیم با مربی یا مدیران به مشکل می خورد یا حرکتی می کند که از نظر اجتماعی مورد انتقاد هواداران قرار می گیرد، به عنوان یک جرمه بازوبند را از او می گیرند. یا اگر بازیکنی قصد خداحافظی از فوتبال

جواد و احمد رضا

نفر دوم این فهرست جواد نکونام با ۶۲ بار کاپیتانی تیم ملی است. نکونام هم در جام ملت ها و جام جهانی بازوبند کاپیتانی تیم ملی را بر بازو بست و مدال طلای بازی های آسیایی ۲۰۰۲ را هم دارد اما در آن تورنمنت علی دایی کاپیتان بود. نفر سوم نیز احمد رضا عابدزاده است که در ۷۷ بازی ملی ۴۱ بار بازوبند کاپیتانی را بر بازو بست و هنوز هم میان دروازه بان ها از هر نظر رکورد دار است، چه به عنوان بازی ملی و چه کاپیتانی.

احسان می رسد؟

احسان حاج صفی با حضور در جام جهانی ۲۰۲۲ - که اگر اسکوپ جیج برکنار نمی شد به احتمال زیاد هرگز این اتفاق نمی افتاد - به خیلی از رکوردها رسید؛ حضور در ۳ جام جهانی و مساوی کردن با رکورد شجاعی، البته در کنار کریم انصاری فرد و علیرضا جهانبخش که این یکی می تواند با توجه به شرایط سنی دوره بعد هم شرکت و خود به تنهایی رکورد دار شود.

حاج صفی اما برخی رکوردها را هم به تنهایی در اختیار گرفت، از جمله تعداد بازی در جام جهانی - با توجه به محرومیت جهانبخش از دیدار مقابل آمریکا -

مهمتر از آن بستن بازوبند کاپیتانی در دو دوره جام جهانی که از این بابت تنها بازیکن تاریخ است. البته او در ۲۰۱۸ به لطف نیمکت نشینی شجاعی و دژاگه فرصت بستن بازو بند را یافت و در ۲۰۲۲ به لطف بازگشت

کی روش! احسان در حال حاضر ۳۸ بار بازوبند کاپیتانی تیم ملی را بسته و نفر چهارم در جمع رکورد داران تاریخ است و در صورت دعوت مجدد به تیم ملی می تواند به عابدزاده هم برسد، با سه بازی دیگر اما رسیدن به رکورد نکونام و نشستن در رتبه دوم برای او کار سختی است.

در میان تک رقمی ها هم اسامی بزرگ کم نداریم؛ از سید جلال حسینی و کریم باقری و جواد زرینچه تا ناصر حجازی و دکتر امیر مسعود برومند که در دو تیم ملی ایران و لبنان بازوبند کاپیتانی را بر بازو بست و زنده نخستین گل تاریخ فوتبال ایران و اولین هت تریک تاریخ فوتبال ملی است. برومند در ۱۲ بازی ملی ۷ بار بازوبند را به بازو بست، پرویز دهداری هم ۱۲ بار برای تیم ملی بازی کرد که ۶ بارش کاپیتان بود. به اندازه محمد خاکیور و فرشاد پیوس...
بسیار فراتر از این داشت...

و... دیگران

ابراهیمی نیز در میان کسانی است که تعداد کاپیتانی هایشان در تیم ملی دو رقمی است. در میان تک رقمی ها هم اسامی بزرگ کم نداریم؛ از سید جلال حسینی و کریم باقری و جواد زرینچه تا ناصر حجازی و دکتر امیر مسعود برومند که در دو تیم ملی ایران و لبنان بازوبند کاپیتانی را بر بازو بست و زنده نخستین گل تاریخ فوتبال ایران و اولین هت تریک تاریخ فوتبال ملی است. برومند در ۱۲ بازی ملی ۷ بار بازوبند را به بازو بست، پرویز دهداری هم ۱۲ بار برای تیم ملی بازی کرد که ۶ بارش کاپیتان بود. به اندازه محمد خاکیور و فرشاد پیوس...
نام امیر قلعه نویی و علی جباری هم از بزرگان آبی در این فهرست کنار هم

در رتبه های بعدی این فهرست ۷۷ نفره نام بزرگان بسیاری به چشم می خورد. کسانی که جزو حافظه تاریخی فوتبال ما شده اند. در این فهرست کسی مثل آندرانیک تیموریان یا سید جلال حسینی هستند که بیش از ۱۰۰ بازی ملی دارند اما پایین تر از تیم ملی را پوشید و ۱۷ بار کاپیتان بود ایستاده اند. کسی که جام نخستین قهرمانی ایران در جام ملت ها را بالای سر برد. کریم انصاری فر با حضور در سه جام جهانی ۱۸ بار کاپیتان بوده، به اندازه حمید درخشان، نام یحیی گل محمدی، مهدی رحمتی، نادر محمدخانی، افشین پیروانی، محمد نصرتی و از نسل فعلی علیرضا جهانبخش و امید

مدیون کارلوس

رتبه هشتم و نهم این فهرست برای مسعود شجاعی و اشکان دژاگه ۲۴ و ۲۳ کاپیتانیست. آنها که اگر دوره هشت ساله کارلوس کی روش در تصدی تیم ملی نبود به طور قطع نه این تعداد بازی ملی را داشتند و نه امکان بستن بازوبند کاپیتانی را! در پله دهم مهدی مهدوی کیا با ۲۲ کاپیتانی ایستاده و در پله یازدهم سیروس قایقران با ۲۰ بار کاپیتانی تیم ملی نفرت بعدی فهرست هستند. قایقران نخستین فوتبالیست تاریخ بود که بدون بازی در استقلال و پرسپولیس و حتی بدون حضور در فوتبال تهران، از یک تیم شهرستانی به بازوبند کاپیتانی تیم ملی رسید و در جام ملت ها بازوبند را به بازو بست.

